

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

A ÎNCEPUT ȘCOALA

Porțile școlilor se deschid anul acesta mai curând decât în alți ani. La 8 Septembrie, în toată țara, se vor oficia slujbe religioase pentru sfințirea unui nou an de muncă pentru profesori și elevi. O zi solemnă, în care se împletesc multe gânduri. Gânduri de hotărâri mari și grijă față de această covârșitoare problemă, a educației.

Părinții, în primul rând, își au povara lor de griji. Pentru mulți — poate cei mai mulți — întreținerea unei odrasle sau mai multora în diferite școli, reprezintă un sacrificiu material greu de întâmpinat. Taxele școlare sunt mereu mărite cu altele adiționale pentru diferitele necesități ale școlilor, ale căror cheltuieli sunt lăsate tot mai mult în sarcina comitetelor școlare și deci, indirect, în aceea a părinților. Uniformele de tot felul, foarte costisitoare, diferitele echipamente sportive obligatorii, cărțile și toate rechizitele, îngreuiază uneori până la faliment bugetele modeste ale diferitelor cămine de învățători, preoți și mici slujbași de stat, cari, în fond, formează, până în ziua de azi, majoritatea burgheziei românești. Ca să nu mai pomenim, nici măcar în trecut, tragedia păturii țărănești, care pur și simplu, vede, an de an, îngustându-se posibilitățile în fața copiilor ei.

Dar, pe lângă aceste legitime îngrijorări materiale din lagărul părinților, mai există una, de o importanță covârșitoare pentru viitorul acestui neam. Este problema educației, ce se dă în școli.

Biserica e datoare să privească în față durerile și rănilile acestei țări și să dea semnalul de alarmă, la ivirea primejdiilor, pe cari ochiul laic le privește cu indiferență sau cu cinism.

Coloanele ziarelor aduc vești, prea des, de dezordini de ordin moral, în sânul profesorilor de azi. Nu rareori, procese răsunătoare, aduc în lumina rampei,

membri ai corpului didactic, fățiș aderenți ai celor mal nesănătoase și otrăvite ideologii, nesiindându-se a se declara comuniști, deci anti-creștini și dușmani nu numai ai Bisericii, dar și ai tuturor instituțiilor sociale, cari până acum au stat la baza organizării statelor. Atei, negând cele mai cinstite relațiuni dintre oameni, acești profesori — fie că au în mâinile lor copii fragezi sau studenți universitari — nu pot fi decât vehiculul, prin care cele mai criminale convingeri vor ajunge și se vor cuibări, în mintea și sufletul generațiilor viitoare. Biserica, îngrijorată, se întreabă, până unde va merge indolența organelor conducătoare, cari, probabil, copleșite de preocupări politicianiste străine de școală, nu se opresc îndeajuns asupra capitolului autorității morale ale tuturor, celor ce se dedică sublimiei cariere pedagogice. Se impune însă, cu tăria unui imperativ inexorabil, ca să nu mai existe indulgență, în ceea ce privește convingerile acestor, ce înțeleg să facă din catedră mai mult o tribună politică.

Să ne oprim însă o clipă și la această categorie destul de oropsită, a elevilor. Puțini sunt acei, ce-și dau seama de încărcarea programelor, care nu poate duce decât la două rezultate tot atât de dezastruoase: surmenajul nepermis și dăunător al tineretului și contractarea unei nefaste dispoziții pentru o viață întreagă: aceea a muncii superficiale. E imposibil de admis că profesorii nu vad că ceace se pretinde tineretului școlar de azi ca bagaj intelectual, e o cruzime. Încercări chiar s'au făcut ca să se se simplifice; au fost conferințe, discuții destul de numeroase. Dar când e să se taie din program, fiecare profesor găsește că materia sa este cea mai importantă. De aci, discuții în contradictoriu, cari nu fac decât să amâie o simplificare, dorită de toți și găsită nece-

sară de cei mai buni pedagogi ai noștri.

Ca încheiere a acestor rânduiri, inspirate de febra pregătirilor, ce freamătă în jurul nostru și în toate casele românești, trimitem un îndemn călduros și insistent către părinți, ca să-și trimeată copiii la școlile întreținute de Biserică, unde aceasta există și unde li se va garanta o educație aleasă și ferită de toate curentele subversive, în atmosfera religioasă

„Vă rugăm însă fraților, să cinstiți pe cei ce se ostenesc între voi, pe mai marii voștri în Domnul și pe cei ce vă învață și să-i aveți mai cu seamă în dragoste, pentru munca lor.“

1 Tesaloniceni 5, 12-13.

Vlădica Nicolae și sfințirile de biserici.

Puține sunt momentele impresionante din viața sătenilor noștri. Și mai puține sunt acelea în cari poporul trăește adevărata desfătare sufletească. De ce? Fiindcă în marea majoritate a satelor noastre religia e de-o realitate indiscutabilă, dacă nu chiar singura realitate spirituală. Ca atare numai ce e în legătură cu religia și preamărirea lui Dumnezeu formează momente cari ies din comun. Miile de țărani cari-și duc vecinic viața între cele două minuni ale lui Dumnezeu: pământ și cer, nu și-au diformat simțirea și judecata. Ei cred, ei sunt creștini sub semnul stăpânitor al crucii. Prin ei creștinismul este marea putere stăpânitoare a sufletului românesc. Iar cazurile rare în cari totuș constatăm câte o abatere, ori unele apucături necreștinești, nu sunt izvorâte din sufletul țaranului nostru, ci haine de împrumut, sau influențe directe ale demagogiei rău-educatoare!

Am luat parte în viața mea la multe acte din viața țărănească. Nici unele însă nu egalează *sfințirile de biserici*, fapte în cari țărani noștri își privesc cu fală munca lor, iar cu ochii sufletului vad strângându-se legătura între pământ și cerul unde-i așteaptă vecinica răsplată. Am fost — e mult de atunci — la sfințirea unei biserici săvârșită de evlaviosul Arhiepiscop Teofil, locțiitor de Episcop la Buzău, unde am avut deosebita satisfacție sufletească să fiu chemat de un profesor al meu spre a purta cârja venerabilului Vlădică! (eram abia în clasa II de seminar). Mai târziu am fost la trei sfințiri săvâr-

și curată a credinței strămoșești, care a modelat și în trecut, sufletele cinstite și caracterele nobile. Iar în orașele, unde există internate întreținute de Stat, părinții să nu pregete. În locul gazdelor suspecte din mahalale, unde copiii lor vor crește, fără igienă și fără supraveghere, să-i încredințeze acestor instituțiuni, înadins create, pentru a da posibilitate școlărilor departe de casa părintească, să se desvolte sub o complectă îndrumare și în condițiuni civilizate din toate punctele de vedere.

șite de P. S. Ghenadie al Buzăului, la una săvârșită de neîntrecutul cântăreț Arhiepiscop Evghenie-Piteșteanul, iar mai nou la 4 sfințiri ale adormiților în Domnul Nicolae Ivan și Ioan Stroia al armatei.

A doua zi de Rusalii, toți preoții din protopopiatul Reghin am mers într-o întâmpinare Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan, în parohia Deleni. Prin minte îmi treceau toate ocaziile de acest fel, destul de rare, începând cu viața de seminarist. O comună de 700 suflete, ortodoxă, deci românească. Dacă însă m'ar întreba cineva câte suflete au fost la acel prasniciș răspunde: cam atâtea câte au fost când Mântuitorul a săturat mulțimea cu cincisprezece pâini și doi pești! Bătrâni gârbovi, femei cu copii în brațe, tineri, șoimi, șoimane, străjari, intelectuali dela zeci de km., prin grădini, înșiruiți pe șosea, așteaptă. Iată că se dă semnalul și mașina cu P. S. Episcop urmată de falnicii călăreți se apropie, încet printre românii înghesuți, fără a trece marginile cuminenței românești. Reporterul a publicat foarte frumos partea oficială în „Renasterea“, rămânându-ne nouă aceste reflecții cari depășesc cadrul oficial. Trec peste modul cum a decurs praznicul.

La șoimada condusă de d-rul Eugen Nicoară și învățătorul Șandru m'am amestecat în rândurile câtorva zeci de credincioși (obicei pe care nu-l voiu părăsi). Mulți nu m'au observat, lucru prețios pentru mine. Toți erau ațintiți spre tribună și nu spre frumoasele exerciții ale șoimilor.

— Nu vă uitați la feciorii și fetele dvs.? mă adresez unui român cu fața bronzată. Ce frumos fac gimnastică! — „Astea le-am mai văzut Părinte, le-om mai vedea, dar fața Vlădicului din Cluj nu știu dacă ne mai ține Dumnezeu s'o vedem. Uitați-vă pare-că e un trimis al Domnului ca să ne mai întărească sufletele necăjite și pedepsite cu secetă. Și când mă gândesc cum ne-a vorbit de lângă biserică și crucea eroilor cu glas limpede și tânăr! Când mă gândesc că doi eroi din cei scriși pe cruce au căzut lângă mine în Tirol iar pe mine m'a ferit Dumnezeu! Cum să nu mă uit Părinte către Sfinția Sa?! Par'că era un arhanghel în mijlocul nostru!“...

Am rămas emoționat până la lacrimi de oarece eu însumi am avut doi frați cari au murit pentru Ardeal și România Mare. Gândul îmi luase altă întorsătură... Dar m'am recules și-am zis: — Adevărat, bade dragă, te înțeleg eu de ce te uști către P. S. Episcop, Stăpânul tuturor, care a ridicat astăzi rugăciunile pe deasupra celor ridicate de dvs. pentru sfințirea bisericii, a crucii eroilor, a sufletelor dvs., a sporirii în credință, pentru fericirea Neamului nostru. În acel moment — fericită coincidență — auzim glasul puternic al unui șoim: „Prea Sfințitului Episcopului nostru Nicolae, Sănătate!“ Iar miile de glasuri în adevărat delir: Sănătate, să trăiască!! Cutremur de văduri.

Mi-a mai cerut credinciosul interlocutor câteva informații asupra P. S. Episcop pe cari i le-am dat cu toată bunavoință. Apoi m'am despărțit cugetând adânc la vorbele lui. Cugetând la mulțimea neajunsurilor pe cari noi preoții le simțim în mijlocul acestui popor nevătămat până mai eri, dar — cum am zis mai sus — în parte vătămat sufletește astăzi de duhul veacului și de vinovata demagogie românească. Și cât de mult ne simțim înălțați sufletește cler și

popor, când în mijlocul nostru vine Arhiereul așteptat și iubit, ca să ne întărească! Faptul acesta l-am afirmat și la banchetul dat cu ocazia sfințirii. Orice pas al P. S. Episcop era urmărit de zeci de credincioși cari căutau binecuvântare, sau să sărute mâna arhierească. Vocea frumoasă și rugătoare a P. S. Sale îi cucerise; predica înălțătoare le pătrunsesse până în adâncul inimilor. Iar cei cuprinși de duhul rău se vor fi recules pentru mult timp...

Și așa am trăit cea mai impresionantă sfințire de biserică din câte am văzut.

Pr. ANDREI EFTIMIE
Lunca-Bradului.

Xenodul...

Sub acest titlu dl prof. N. Iorga, publică, în „Neamul Românesc“ următorul articol:

„Xenodul“ înseamnă „sclav străinului.“

N'am fost niciodată printre aceia cari au văzut trădări naționale și trădători naționali la fiecare pas și cari s'au folosit în luptele politice de această armă tot așa de ușoară și capabilă de a fi întoarsă aceluia care lovește ca și arma malversațiilor din care unii și-au făcut o specialitate de procurori. Dar trebuie, în tristele împrejurări de acuma, să se arate că, dacă așa de mult din tot ce ni-au lăsat înaintașii a intrat în mâna oricărui aventurier dinlăuntru și din afară, care-și ia acum aerul de stăpân, aceasta se datorește celor dintre noi cari i-au stat la îndemână și pe cari acela-i primește ca oamenii săi, la cari oricând se poate recurge.

A arătat că pe mult și în câte domenii aparența însăși de capital național, de activitate economică și financiară, națională, de creațiune națională, de cultură și literatură națională ascunde stăpânirea străină, la care ne-au supus astfel de oameni, este, cred, o datorie tot așa de im-

perioasă cum a fost aceea de a dovedi, fără patimă, dar cu grija dureroasă de viitorul însuși al acestei țări și acestui neam, cât de năvăliți, striviți sau asfixiați sântem de o infiltrație evreiască ale cărei proporții sânt intolerabile și pentru omul cel mai suferitor.

Deslipirea de bunurile vremelnice.

Într'adevăr preotul stă între Dumnezeu și între oameni aducând dela El binefacerile, ce ne vin și ducând la El rugăciunile noastre. Dar pe lângă aceasta, slujitorii celor sfinte trebuie să exceleze nu numai prin puritatea sufletului, ci și prin lipsa de interes față de bunurile pământești. Când vezi pe oameni că toate le vând pe bani și le cumpără toate cu preț în mijlocul ispitelor, preoții să umble lipsiți de egoism și disprețuind cu teamă sfântă nevrednicia lăcomie a câștigului, să nu caute să câștige bani ci suflete, să nu dorească și să nu fie mercenari, cari de aceea muncesc, ca să-și capete răsplata muncii lor; nici să nu fie ca aceia, cari deși își împlinesc slujba ce li s'a încredințat, se gândesc totuși la câștigul lor personal și râvnesc să fie înaintași. Să fie „buni ostași ai lui Hristos“ cari „nu se amestecă cu lucruri lumești, ca să placă celui ce i-a luat“ (Timotei 2, 3—4) să fie slujitorii lui Dumnezeu și părinți ai sufletelor; și să gândească că lucrul, pentru care se frământă și asudă, nu se poate răsplăti cu comorile și onorurile, ce sunt în stare să le dea oamenilor.

Dacă nu le este oprit să primească cele ce sunt necesare pentru hrană și pentru întreținere, după vorba apostolului „cei ce slujesc altarului, cu altarul se împărtășesc.“ Așa a rânduit și Domnul, ca „aceia cari vestesc Evanghelia din Evanghelie să se hrănească“ (I Corinteni 9, 13, 14), să nu dorească altă răsplată de-

O voi face în câteva însemnări și aș fi bucuros dacă măcar unii din numeroșii xenoduli ar avea acea mișcare a conștiinței care i-ar aduce să nu acopere cu puterea, cu numele și reputația lor iurușul desnaționalizator în țara care cu atâtă greutate s'a făcut.

N. IORGA

cât aceea pe care a promis-o Hristos Apostolilor săi „Plata voastră multă este în ceruri“ (Mateiu 5, 12). Vai de preot, dacă-și uită de promisiunile lui Dumnezeu și se arată „pofțitor de agonisire spurcată“ (Tit 1, 7) și se vâra și se amestecă în lumea profană despre care biserica se plânge cu vorbele apostolului: „toți ale sale le caută nu ale lui Iisus Hristos“ (Filip, 2, 21). În chipul acesta nu numai că ar lipsi dela datorință, ci ar fi și de disprețul poporului ce i-a fost încredințat bisericii. „Luați dar aminte de voi și de toată turma întru care Duhul sfânt v'a pus pe voi episcopi ca să păstoriți biserica Domnului pe care a câștigat-o cu sângele său“ (Fapt. Apost. 20—28); și că trebuie să predice și el credincioșilor săi: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molii și rugina le strică și unde furii le fură și le sapă, ci vă adunați comori în ceruri“ (Mateiu 14, 20).

Dacă socotim că Iuda, unul dintre apostolii lui Iisus Hristos, „unul din cei doisprezece“, după cum istorisesc Evangheliștii cu cea mai mare durere, a murit și s'a ruinat pentru pofta primejdioasă a averilor pământești, ușor se înțelege, că această lăcomie, în cursul vremurilor a adus bisericii multe și mari pagube.

Pentru că lăcomia după avere, pe care Duhul Sfânt o numește „rădăcina tuturor relelor“ (I. Tim. 6—10) poate să-l răpească pe om la orice fărădelege, și dacă n'ajunge până acolo, totuși preotul, care este in-

FOILETON

Vechiul Testament și creștinismul.

E greșit a crede că în Vechiul Testament nu se pune pond pe faptă.

Dinpotrivă împlinirea voinței divine exprimată în porunci este evlavie, pe când neascultarea este păcat. Chiar și cele mai mici acțiuni sunt încadrate în această lozincă absolut diriguitoare. Voința divină iudeul o are permanent înaintea ochilor. Iar când o pierde din vedere, profeții prin cuvântările lor caută s'o scoată la suprafață. De aceea iudeul este conștient de păcatele sale. În rugăciuni mărturisește: „păcatul meu înaintea mea este pururea.“ Păcatul îl obsedează atât de mult, încât în orice suferință vede pedeapsa. E cazul din cuvântările pretenilor lui Iov. Dacă păcatul din cauza naturii stricate a omului, este aproape inevitabil, (până și Moise păcătuesc, și el este pedepsit să nu ca'ce în pământul făgăduinței) nu este neiertabil. Dumnezeu se milostivește față de evlaviosul care se căește și cere iertare, care se îndreaptă. „Iahve nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu.“ David care a pă-

cătuț, se pocăește și primește iertare. Ninivitenii, cari au pus la suflet avertismentul lui Iona sunt cruțați dela pieire, poporul iudeu care se pocăește în robie, reprimește libertatea și ajutorul divin.

În ce constă căința? Cumva numai în forme externe: spălări rituale și jertfe? Nu. Este o căință internă, care se exprimă în recunoașterea păcatului, în părerea de rău, în ruga de iertare din partea lui Dumnezeu, în post de întărire pentru a putea preîntâmpina pe viitor păcatul.

Această orientare a vieții după voința divină, ridică pe credincios la o specifică concepție de viață. În o cât mai mare apropiere de Dumnezeu, de perfecțiune, vede singurul ideal accesibil pentru om. Sunt aleși, cari își propun mortificarea instinctelor corporale, viețuind mai mult cu sufletul. Votul este des practicat în Vechiul Testament. De aceea niciunde cultul n'a ajuns înălțimile cultului iudeu.

Ceeace nu însemnează că libertatea personală este absolut distrusă. În năzuința după perfecțiune este o bună doză de iubire de sine. Voința individuală singură activează în această viață de privațiuni pentru corp, pusă în serviciul unui ideal spiritual.

Strânsa legătură ce-o face iudeul între păcat și pedeapsă, faptă bună și răsplată, dovedește că

impulsul spre fapte bune își are isvorul nu numai în iubirea de Dumnezeu, ci și în ideea de răsplată. Este latura omenească în etica Vechiului Testament.

Ea nu degradează religia. Joacă un rol important și în Noul Testament, și are o deosebită importanță pentru întărirea voinței, mai cu seamă acolo unde influințele materiale sunt puternice.

Răsplata nu este totdeauna momentană, nu este numai materială. Împlinirea voinței divine nu aduce numai viață lungă, sănătate, avuție, înțelepciune și cinste ci și fericire în viața de dincolo.

Problema suferinței celor evlavioși preocupă mult spiritele. Întrucâtva este soluționată în cartea Iov, în concluzia: nu este dat omului a pătrunde adâncurile providenței divine. Nu numai pentru păcat vine suferința, ci și din dorința lui Dumnezeu de a pune la încercare tăria credinței omenești.

Răsplata în lumea viitoare presupune credința în înviere și viața viitoare. Această credință în Vechiul Testament își are isvorul în credința în Dumnezeu ca ființă supranaturală și nădejdea în dreptatea lui absolută.

Religia Vechiului Testament reglementează și raportul dela om la om. Oamenii sunt frați întreolaltă, avându-și originea în Dumnezeu, care le este

fectat de această contagiune, intenționat ori neintenționat se alătură la dușmanii bisericii și le întinde mână de ajutor în planurile lor mârșave. Și dinpotriva, o adevărată și sinceră deslipire de bunurile lumești îi câștigă preotului sufletele tuturor; și aceasta cu atât mai vărtos, căci sufletul înstrăinat de averile pământești, care hrănește cu puterea intimă a credinței creștine, întotdeauna se îm-

preună simțul de milă față de toate felurile de mizerii, care-l face pe preot tatăl celor nevoiași, aducându-și aminte de cuvântul lui Iisus Hristos: „Întru cât ați făcut unuia din acești frați mai mici ai mei mie mi-ați făcut“ (Mat. 25, 40) poporul îl cinstește și-l îmbrățișează cu deosebită dragoste, ca pe răscumpărătorul însuși.

Pr. CONST. TOMUȘ-Olpret.

Ceva despre satul nostru.

Satul nostru reprezintă cea mai impunătoare realitate românească și mai reprezintă în cea mai mare măsură ceea ce se numește „concretul în națiune.“

Sociologia satului, este ceva dintre cele mai fundamentale opere de cunoaștere națională. Ea formează un material de elaborare sintetică de o incontestabilă utilitate pentru definirea personalității noastre etnice.

Venim, dupăcum zice marele scriitor creștin N. Crainic din străfundul unor veacuri pline de turmele plaiurilor și de rarițele șesurilor... Istoria noastră răsună de tângii și de ropotele sapelor... „E satul așa cum îl descriu toți poezii noștri, „păstrător de legi și datini“, cu locuitori în ale căror suflete puteai citi ca într-o carte credința tare în Dumnezeu, iubirea față de neam și dragostea de muncă.

Românul satului nostru de odinioară, n'a cunoscut ce-i necredința, nici îndoiala în puterile nației, după cum cunoscut nici ce-i specula și lenea. Cel mai frumos aspect posibil ni-l dădea satul nostru. Aerul curat și dătător de viață numai acolo îl puteai respira.

Să vedem dacă și-a păstrat până astăzi acest caracter, dacă nu cumva vânturile aducătoare de desmăț moral s'au abătut și asupra lui.

Preotul ortodox român de astăzi, spre a fi un fericit contiauator al firului tradiției vrednicilor înaintași, de

sigur că are o mare răspundere și în acelaș timp și o mare grijă pentru satul românesc, unde-i chemat să propovăduiască pe Hristos. Și fiindcă este cel dintâi care lucrează oricâteori i se înfățișează înaintea ochilor stări de lucruri bolnăvicioase, este și cel mai în măsură a face anumite constatări, a căror justetă o verifică contactul zi de zi cu realitatea. Astfel că, conducătorii destinelor noastre de stat, n'ar trebui să rămâe impasibili, când li se etrage atențiunea asupra multiplelor probleme ale satului. Nici n'ar trebui ca numai în ajun de alegeri să-și aducă aminte că există o lume rurală, care după concepția curentă, înghite toate minciunile și votează resemnată, pentru ca odată alegerile trncute, satele să nu mai existe ca problemă centrală, nici politică, nici economică. Iar dacă totuși așa se întâmplă, atunci e explicabilă decăderea atât morală, cât și economică a satului nostru.

Și în ce constă această decădere? Răspund: în lățirea în popor a *sectelor* și a *indiferențismului religios*, cari au ca urmări practicarea viciilor ce slăbesc sănătatea și cea trupească și cea sufletească. Pătrunderea în poporul dela sate cu atâta ușurință a tuturor ideilor protivnice interesului nostru de stat, ca cea a *scăderii natalității*, a *concubinajului*, a *părăsirii specificului național* (dansuri, obiceiuri etc.), nu sunt semne

concludente că sufletul țaranului român începe a fi otrăvit de atâția pescuitori în apă tulbure, pe cari li hrănește până la absurd ospitaliera noastră țară?

Cine sunt acei pescuitori?, sunt străinii pripășiți pe meleagurile noastre, conduși fiind de un singur gând și acela fiind: slăbirea rezistenței noastre naționale, prin scoaterea lui Dumnezeu din sufletele românești — deci nimicirea bisericii, — pentruca încetul cu încetul, neamul nostru să ajungă din nou rob la el acasă.

Mijloacele? Le știm cu toții. *Francmasoneria*, acea mamă a tuturor curentelor dușmănoase și tuturor organizațiilor camuflete, cari lucrează din umbră cu miltă dibăcie spre a-și ajunge drăceștile scopuri. Ni se va spune că francmasoneria e desființată, sau mai precis că s'a autodessființat, așa că ea nu mai prezintă nici un pericol.

Da!, francmasoneria națională de rit scoțian și acceptat, nu și cea pur jidovească, — a fost desființată, iar logile sigilate. N'au fost însă desființați francmasonii, și acia-i pericolul că francmasonii continuă să lucreze și cred că cu deplin succes.

Faptul că majoritatea intelectualilor noștri, au rupt demult firul cu tradițiile nației, ai cărei fii sunt, înglobându-se în haosul internaționalismului, nu este o dovadă că francmasoneria a lucrat? Oare atâția profesori secundari cari au propovăduit ateismul în licee, atâția medici, advocați etc. etc., cari au încetat demult să-și facă măcar cruce, au devenit peste noapte — așa cum s'a făurit ordinul de desființare, — profund creștini? Nu! Cu siguranță nu! Aceiași au rămas. nepăsători față de orice problemă bisericăască și națională și disprețuitori față de orice operă de ridicare a satelor.

Sufletele lor stăpânite de doctrina hrubei, cu greu și târziu se vor întoarce la preocupări de ordin religios „primitiv“ cum îl numesc.

E constatat deci, că francmasoneria fiind o societate secretă pusă în slujba evreilor, până a ajunge la ținta finală de-a stăpâni neamurile prin comunism, otrăvește pe încetul prin banii lui Iuda și promisiunilor deșarte întâi intelectualii țării, răsvrătindu-i contra bisericii ca fiind o instituție perimată, fără nici un rol azi în stat, iar slujitorii ei — preoții — socotiți fiind ca periculoși pentru omenire, întocmai ca „tigrii“ pentru celelalte animale. Odată prinzând ideea acolo, se răspândește și în restul populației îmbrăcând și haina muncitorească, cât și țării țărănești. Pentru sat chiar acia-i pericolul, că această stare de suflet se repercutează în mod sigur și asupra vieții lui Iar la sat cum să lucreze mai cu succes decât lățind și încurajând imoralitatea, beția și desfrâul pentru ca conștiința țaranului fiind tocită lesne să poată fi luat și dela biserică, pentru ca apoi să sădească în sufletul lui numai sentimentele josnice de ură, lene, egoism, nesupunere etc., păcate foarte frecvente la poporul dela sate în zilele noastre.

Astfel că nu-i greu să întâlnești sate românești în cari cuvântul evanghelic nu-și mai are autoritatea de odinioară, unde dacă se mai face ce face de frica pedepsei fizice și unde dușmanii bisericii și neamului nostru au reușit să-și înfigă, mai mult sau mai puțin adânc, veninoasele ghiare în sufletul țaranului.

Ori astfel de sate, desigur că nu mai seamănă cu adevăratul sat românesc de demult, de azi și de totdeauna.

S'ar putea spune multe, foarte aci, limitele unui articol nu permit însă, de aceea intrerup firul gândurilor, mai amintind doar aceea că: țaranul român atâta vreme iobag, nu s'a bucurat de libertatea și frumsețea proprietății lui decât în ultimul timp și ca atare el, cel dintâi trage brazdă uriașă de despărțire între bucățica de pământ și comunismul dis-

părinte. Iubirea deci trebuie să alimenteze și raportul dintre ei. De aci porunca: „iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși“ (Lev. 19, 18). Tot ce este în afară de această poruncă, sunt numai interpretări omenești.

Toate dispozițiile cu caracter social pornesc dela această poruncă. Un exemplu tipic, este dreptul Vechiului Testament. Niciunde la popoarele antice nu este atât de umanitar. În fața legii talionului, aduce judecata. În fața poligamiei, pune restricțiile divorțului. Diferența între clasele sociale este nivelată prin legile omului sabbatic și iubilar. Săracii sunt protejați, sclăvia este îmblânzită.

Prin aproapele se înțelege în primul rând fără îndoială conaționalul. Porunca iubirii deaproapelui în Vechiul Testament însă este mai largă, cuprinde și pe asociatul neamului iudeu și pe streinul conlocuitor. Nici pe acesta nu-i permis să-l împileze. Și el are să se bucure de repausul sabbatic. Și asupra dușmanilor iubirea trebuie să se manifesteze. Vita pierdută a dușmanului său, iudeul trebuie s'o ducă acasă.

Opreliștea legăturilor cu amonitenii și moabitienii nu isvorăște din ură, ci din necesitatea păstrării purității religiunii. Contactul cu popoarele canaanitene putea fi fatal religiei revelate.

În fine studiul imparțial al dispozițiilor Ve-

chiului Testament, ne duce la concluzia că în lumea veche ceva asemănător nu există. Atât ideea despre Dumnezeu, cât și etica Vechiului Testament sunt ceva superior, ce nu-și găsesc termenul comparativ în religiile naturale.

Evident, este deosebire între principii și aplicarea lor. Dacă poporul iudeu nu totdeauna este la înălțimea principiilor Vechiului Testament nu avem să denegăm valoarea unică a acestei opere. Acelaș este cazul și în creștinism.

Concluzie.

Vechiul Testament ca depozitar al adevărilor revelate de Dumnezeu în realitate se prezintă altcum, decât încearcă a-l prezenta ateismul modern. Este mai greu de descifrat, fiind scris pentru o altă lume decât a noastră. Adevărul însă în orice timp ar fi dat, în orice împrejurări și pentru oricine, este unul și acelaș, neschimbabil, și de-o valoare permanentă.

În creștinism își are locul său bine determinat. Alături de noul Testament, ca sf. Scriptură (în care este cuprinsă întreaga descoperire divină, începând cu primele timpuri ale existenței lumii, până la Mântuitorul), este isvorul principal din care se alimentează doctrina noastră. Astfel îl privește în primul rând Iisus. „N'am venit să stric Legea

și profeții, ci să o plinesc pe ea“, răspunde celor cari cred că-l pot acuza de ostilitate împotriva scrierilor sfinte. Și iarăș spune: „Adevăr zic vouă, până ce va trece Cerul și Pământul, o iofă sau o cirtă nu va trece din lege până ce vor fi toate.“ Pe „Lege“ își întemeiază toate acuzele aduse împotriva fariseilor. Pe profeții întreaga sa misiune în lume.

Apostolii, sf. părinți, biserica rămân credincioși acestei atitudini.

Este imposibilă o abatere cât de mică, fără a suferi însuși creștinismul. Ce ar fi acesta fără descoperirea Vechiului Testament? E greu de spus. O religie fără temeieri adânci în viața omenirii.

Consecințele condamnării Vechiului Testament le vedem la unele cercuri din Germania zilelor noastre. Creștinismul este înlocuit cu păgânismul.

Atât pentru sine însuși, cât și pentru creștinism, valoarea nepieritoare a Vechiului Testament trebuie apărută! Nu putem face concesii fără a lovi în însăși ființa credinței noastre.

Și mai cu seamă să nu uităm că Vechiul Testament nu se confundă cu literatura poporului iudeu, ci rămâne o istorie a revelației divine precum l-a privit Mântuitorul.

(Stărsit)

Prof. L. G. MUNTEANU

trugător. El cel dintâi, trebuie să țină piept sclaviei care se întinde dela orașe înspre țară, dela străin spre pământean, dela internaționalism spre patriarhalismul nostru național.

E o stare de suflet de care nu multe popoare se pot bucura. Aceasta nu ne împiedică însă, ca văzând totuși multe necazuri din cauza anu-

ditor indezirabile elemente, să strângem rândurile noi preoții mai întâi pentru a face să se înțeleagă, că în țara aceasta, care a luat ființă și cu ajutorul Bisericii, nu poate să aibă cuvânt cel ce dușmănește pe Dumnezeu și neamul nostru.

Pr. IULIU GOȘESCU
Stăna-Sălaj.

INFORMAȚIUNI

Moartea lui A. Socol. În ziua de 1 I. c. a decedat în Cluj avocatul A. Socol, unul din fruntașii baroului și ai vieții românești locale.

Instalarea Episcopului militar. Se știe, că în locul regretatului episcop militar Dr. Ioan Stroia Sf. Sinod a ales pe I. P. C. Arhimandrit Partenie Ciopron dela Mitropolia din Iași. Fiind acum confirmat și de către M. S. Regele Carol II-lea, noul episcop urmează să fie hirotonit și apoi înscăunat, în ziua de 19 Septembrie, în orașul Alba-Iulia.

O aniversară. Abatele Dr. Mediodiu Zavoral dela mănăstirea Strahov din Praga, a fost sărbătorit pentru împlinirea vârstei de 75 ani. Cum venerabilul părinte este unul din cei mai devotați prieteni ai României, căreia îi aduce servicii neprețuite, ne asociem din toată inima la această frumoasă prăznuire, dorindu-i încă ani mulți în slujba Domnului și a prieteniei româno-cehoslovace.

† **Iosif Velceanu.** La Timișoara a încetat din viață în etate de 69 ani cunoscutul profesor de liceu Iosif Velceanu. Președinte al Asociației corurilor din Banat, defunctul s'a ilustrat prin cultivarea pasionantă a cântecului bănățean, organizând impresionante concerte și manifestații corale, ce vor rămâne neuitate. Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepti.

Un nou profesor de teologie. La facultatea teologică din Chișinău devenind vacantă catedra de arheologie creștină și artă bisericească prin înlăturarea comunistului P. Constantinescu-Iași, consiliul profesor a oferit-o, prin chemare, d. I. D. Ștefănescu. Domnia sa este cunoscut prin o serie de lucrări temeinice, cum și prin numeroase conferințe despre pictura bisericească ținute în toate orașele țării. În Ardeal s'a dus chiar și la sate spre a vorbi țăranilor despre frumoasele zugrăveli vechi din bisericile noastre.

Acțiunea contra căsătoriilor mixte. Ziarul nostru a semnalat în diferite rânduri primejdia națională a căsătoriilor încheiate între români și minoritari. Importanța problemei cere o strânsă și serioasă colaborare a autorităților de stat cu asociațiile românești de toate categoriile. Aflăm acum, că societățile feminine din Ardeal și-au propus să înceapă din toamna aceasta o vie acțiune împotriva practicilor condamnabile la cari se pretează atâția români intelectuali de a introduce un străin în casă, distrugând unitatea familiei și sufletul ei românesc. Biserica se bucură de aceste frumoase intenții și le va da tot sprijinul ei.

Contra baptiștilor. Ziarele relevă tot mai insistent primejdia propagandei baptiste în diferite regiuni

ale țării, cerând să se ia măsurile necesare de către autoritățile în drept. Ministerul cultelor a ordonat anchete severe, intervenind în același timp la titularul dela Ministerul Educației naționale pentru desființarea Seminarului baptist, unde zace cauza răului.

Salarizarea funcționarilor publici. Consiliul de miniștri, care a avut loc în ziua de 3 Sept. c., a discutat din nou chestiunea salarizării mai echitabile a funcționarilor publici, prin rectificarea curbelor aplicate în anii trecuți. Ministrul Finanțelor a fost însărcinat să studieze chestiunea în raport cu disponibilitățile bugetare, spre a se găsi punțina unei soluții favorabile. Ea ar privi evident și clerul nostru, atât de rău salarizat față de celelalte categorii de slujbași ai țării, deși munca ce-o face este din cele mai însemnate pentru viața Statului.

BIBLIOGRAFIE

„Viața Ilustrată“, Anul IV, Nr. 8—9 pe August—Septembrie 1937. Director: P. S. Episcop Nicolae Colan. Cluj. Abonament anual 200 Lei.

Acest număr cuprinde: Dinu Pajură: A ajuns cuțitul la os; D. E. Nicoară: Ioane, Român frumos (poezie); I. V. Spiridon: Toamnă (poezie); Grigorie T. Marcu: Pacostea straelor nemțești; Lia Tămași: Spre casă (poezie); Grigore Popa: Stilul Italian; I. V. Spiridon: Florile (poezie); Gh. Noveanu: Ploaie (poezie); Ion Oprîș: Andreiu Bârseanu; Ing. Gh. Brânduș: Bolșevismul și viața spirituală; Il. V. Felea: Dumnezeu și sufletul în poezia contemporană; M. Nanu: La Români din Macedonia; Dr. G. Preda: Reprimarea dorinței de a comite delict; Dr. Eugeniu Dobrotă; Trei morți, trei pomeniri; D. E. N.: Rugă; Al. Străoneanu-Balaș: Întoarcere, pe culmi... (poezie); I. V., I. E. Naghiu, V. Mateiu și Pr. Fl. M.: Cronica literară: „The revisionist movement shown to be illusory and without substance“. Legea eternă, legea naturală. „Arnota“. Ateismul militant. Raporturile dintre Stat și Biserică. La nana n vale. Picături de venin. „Roduri din câmpul evangheliei“. Cronica internă: Statuia reginei Carmen Sylva. P. S. Episcop Policarp al Americii. Episcopia Maramurășului. Căminul preoțesc dela băile Bazna. Statuia generalului Moșoiu. O nepotrivire. Cronica externă: † Patriarhul Varnava

al Iugoslaviei. Diferendul ceho-ortughez. Războiul din extremul Orient. Războiul din Spania. Ghiveciu: Imnul coho-slovac și cel sârbesc. Știința la expoziția din Paris. Congres euharistic. Credința în Germania și Rusia. Tirajul gazetelor. Boxeuri milionari. Viața veselă. Numeroase ilustrații.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Ordin Circular.

Către toate oficiile parohiale din eparhia Clujului.

C. preoți vor organiza în ziua de 14 Septembrie în biserici colecte pentru alimentarea fondului „Obolul Crucii“, dându-și silințele pentru un cât mai frumos rezultat. Sumele adunate se vor înainta la Eforia Bisericii ort. rom. în București, Str. Antim Nr. 29.

Cluj, la 26 August 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 6154/1937.

Publicație de licitație.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj aduce la cunoștință că în ziua de 20 Septembrie 1937, ora 10 a. m., va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate, urmată de licitație verbală pentru lucrările de reparare a tinichelii la acoperișul dela casa din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Devizul lucrărilor și caetul de sarcini, se pot vedea la Consiliul eparhial, în Piața Cuza Vodă 3, în fiecare zi de lucru, între orele 8—12.

Ofertanții odată cu prezentarea ofertelor vor depune și o garanță de 5% din Costul total al lucrării.

Consiliul eparhial își rezervă dreptul de a acorda lucrarea antreprenorului pe care îl va găsi mai bun, indiferent de prețul oferit.

Cluj, la 31 August 1937.

Consiliul eparhial.

Oficiul parohial ort. român Hodac.

Nr. 63/1937. (30) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Hodac, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Onorariile stolare obicinuite în parohie.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț Oficiului nostru parohial în termenul

fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminecă pentru a cânta la strună.

Hodac, la 29 Iunie 1937.

Vasile Fărcașiu, Zaharia Frandea,
paroh. secretar.

Nr. 771—1937.

Văzut: I. Maloș, protopop.

Nr. 43/1937 par. (31) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cantor în parohia Botez din protopopiatul Luduș cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune cantorală 8 jug. pământ productiv și grădina cantorală.
2. Venitele stolare îndatinate.

Doritorii de-a ocupa acest post își vor înainta cererea cu documentele oficiului nostru parohial în termenul fixat și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a fi cunoscuți de popor.

Botez, la 25 Iulie 1937.

Atanasie Șerban, Rad Petru,
paroh. notar,

Văzut.

Luduș, la 31 Iulie 1937.

R. Popa, protopop.

Protopopiatul Ort. Român Baia-Mare.

Nr. 581/1937. (32) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III. Ciocotîș, protopopiatul Cetatea-de-piatră se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile acestui post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Dela ficcare casă 30 Lei anual.

Sunt aproximativ 250 case.

3. Stolele obicinuite.

Candidații având aprobarea Prea Sf. Sale Episcopului nostru își vor înainta actele cf. Reg. în vigoare la oficiul protopopesc Baia-Mare cu a cărui invoire se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Baia-mare, la 28 Iulie 1937.

În înțelegere cu consiliul parohial din Ciocotîș,

Alexiu Latiș, protopop.

Oficiul parohial ort. român Toplița.

Nr. 130/1937. (33) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia II. Toplița-Română, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune de 3 jugăre fânaț.
2. Patru cupe bucate sau douăzeci (20) Lei anual de ficcare familie.

3. Locuință în natură.

4. Onorariile stolare îndatinate în localitate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminecă pentru a cânta la strună.

Toplița, la 21 Iulie 1937.

Paroh: Secretar:
Aurel Gliga. D. Antal.

Nr. 794—1937.

Văzut: Reghin, la 7 August 1937.

I. Maloș, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

„LA SFÂNTA PATRIARHIE“

Atelier special de argintărie și toate obiectele
BISERICEȘTI

DUMITRU D. POPESCU & FIU

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropolii, Episcopii și
Biserici din țară

Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31

Aleea Patriarhii No. 1 (Bibescu Vodă, 16) București
Tramvaele 3, 15, 20